

Persdossier Wereldmelkdag, 1 juni 2018

Wat is er mis met de melkproductie in Afrika?

Terwijl een Belgische koe gemiddeld 25-35 liter melk per dag produceert, geeft een Afrikaanse koe maximum 2 tot 3 liter. Vaak produceren de melkkoeien echter minder dan één liter melk per dag, vooral tijdens het droogseizoen, wanneer er niet genoeg grasland en water beschikbaar is en de koeien verzwakt en dus vatbaarder zijn voor ziektes. Door meer water, beter voer en een betere gezondheid kunnen ze drie keer meer melk produceren (i.e. van < 1 liter tot 2-3 liter), heel het jaar door (dus ook tijdens het droogseizoen).

Door de slechte hygiëne tijdens het productieproces (vb. vuile handen tijdens het melken, slecht gereinigde bidons - en dus vervuiling tijdens het vervoer naar de melkerijen, niet respecteren van de koeling) en het gebrek aan infrastructuur (vb. wegnnet, transport, weinig goed uitgeruste opslag/verwerkingsbedrijfjes), gaat veel van de productie verloren en geraakt de melk moeilijk tot bij de consument buiten het dorp.

Bovendien kunnen mensen via de consumptie van melk besmet geraken met zoönoses, d.w.z. ziektes die overgebracht worden van dier op mens. Vooral brucelose komt veel voor in Afrika.

Hoe ondersteunt Dierenartsen Zonder Grenzen de melkproductie in Afrika?

Dierenartsen Zonder Grenzen verbetert de dierengezondheidszorg op het platteland in Afrika. De ngo houdt vaccinatiecampagnes, ondersteunt lokale privé-dierenartsen om een praktijk uit te bouwen op het platteland, en leidt veeboeren op tot dierenverzorgers, die basiszorgen kunnen toedienen aan de kuddes uit de omringende dorpen.

Dierenartsen Zonder Grenzen helpt ook bij het aanleggen van voorraden veevoer, wanneer de marktprijs laag is. Zo kunnen de veehouders tijdens het droogseizoen hier voer voor hun kuddes kopen aan een betaalbare prijs. Dit voer zorgt ervoor dat de koeien in het droogseizoen voldoende melk blijven geven, ook wanneer er geen grasland meer is.

Daarnaast sensibiliseert de ngo melkveehouders rond hygiëne bij het melken en ondersteunt ze minmelkerijen die de melk inzamelen, bewaren en verwerken voor verdere verkoop. Zo zorgt Dierenartsen Zonder Grenzen ervoor dat méér gezonde melk haar weg vindt van producent naar consument.

Wat is/doet Dierenartsen Zonder Grenzen?

Door de veeteelt te verbeteren, wil de Belgische ngo Dierenartsen Zonder Grenzen het welzijn van Afrikaanse veeboeren verbeteren. Onder andere door de dierengezondheidszorg te verbeteren, lokale veeboeren op te leiden en te sensibiliseren, voorraden veevoer op te slaan en de toegang tot markten, water en grasland te verbeteren. Zo strijdt de organisatie op een duurzame manier tegen honger en armoede. Want als de kudde sterft, is het hele dorp in gevaar!

Waar werkt Dierenartsen Zonder Grenzen?

In landen waar meer dan 80% van de bevolking van de veeteelt leeft, in afgelegen streken die getroffen worden door droogte en/of conflicten. De organisatie werkt in 8 Afrikaanse landen: Niger, Mali, Burkina Faso, Rwanda, DR Congo, Burundi, Oeganda en Tanzania.

Het belang van veeteelt: dieren zijn multifunctioneel

Dieren zijn veel meer dan enkel een voedingsbron. Ze zorgen voor inkomsten (melk, eieren, vlees, huiden...) en dienen als trekkracht op het veld, voor vervoer en bemesting van de akkers. Vee speelt een belangrijke sociale rol, onder andere als bruidsprijs of voor religieuze vieringen.

In droge en woestijnachtige gebieden, waar nauwelijks gewassen geteeld kunnen worden, is veeteelt één van de weinige manieren om in zijn levensonderhoud te voorzien. Rondtrekkende veehouders leveren ook een bijdrage aan de biodiversiteit door het instandhouden van lokale rassen en fragiele ecosystemen; zo bevruchten ze bijvoorbeeld de grond met hun uitwerpselen en verspreiden ze zaden van wilde planten tijdens het rondtrekken.

Hoe ontstond Wereldmelkdag?

Wereldmelkdag werd in 2001 in het leven geroepen door de Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties (FAO).

Manneken Pis plast melk

Op Wereldmelkdag laat Dierenartsen Zonder Grenzen Manneken Pis melk plassen. Het gaat om echte melk van Fairebel, geschonken door de boeren van Faircoop (zie hieronder).

Manneken Pis is verkleed als Peul

Op Wereldmelkdag is Manneken Pis verkleed als Afrikaans herder. Hij draagt de kleren van de Peul, een West-Afrikaanse bevolkingsgroep van rondtrekkende veehouders. De Peul leven voornamelijk van de veeteelt en trekken rond op zoek naar water en grasland voor hun kuddes. Melk is voor hen één van de belangrijkste bronnen van voedsel.

Wat is er mis met de melkproductie in België?

Ook in België hebben melkveehouders het niet gemakkelijk. De prijzen die ze krijgen voor hun product zijn onderhevig aan grote schommelingen en meestal niet of nauwelijks kostendekkend. Onder druk van deze socio-economische context zoeken boeren vaak hun toevlucht tot schaalvergroting en productiviteitsstijgingen. Met als resultaat een intensief landbouwmodel waar grote hoeveelheden granen (zoals tarwe, gerst en maïs) en soja als veevoeder centraal staan. Dit werkt dan weer in belangrijke mate de ontbossing in Latijns-Amerika in de hand. Intensieve veeteelt leidt ook vaak tot een groter ziekterisico onder de dieren omdat ze allemaal op één plek samenzitten.

Faircoop en Fairebel

Faircoop is een coöperatie van Belgische boeren, ontstaan na de melkcrisis in 2009, waarbij de boeren met een melkoverschot zaten en de prijs in elkaar stortte - vermits de vraag lager lag dan het aanbod. Geen enkel merk vergoedde toen correct de melkboeren. Daarom richtten ze zelf hun coöperatie op, met eigen merk: Fairebel. Ze garanderen een betere verdeling van de winst tussen de verschillende schakels van de keten: veehouder, verwerking, distributie... Daarom: eerlijke prijs, eerlijke melk. Ze verdedigen de familiale, kleinschalige landbouw, met korte distributieketens en een kleinere ecologische voetafdruk.

Op Wereldmelkdag kunnen voorbijgangers bij Manneken Pis gratis melk proeven van Fairebel.

Contact

Josti Gadeyne, persverantwoordelijke Dierenartsen Zonder Grenzen

Paul Deschanellaan 36-38, 1030 Brussel

T +32 2 539 09 89 F +32 2 539 34 90 M +32 486 92 45 29

E-mail j.gadeyne@vsf-belgium.org

www.dierenartsenzondergrenzen.be